

MINDSZENTI LAP

Megjelen
minden vasárnap.

TARSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS IRODALMI HETILAP.

Kéziratok
nem adatnak vissza

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre . . . 4 korona | Negyed évre . . . korona
Fél évre 2 korona | Egyes példány ára 8 fillér.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
OLOSKAI HORVÁTH ANTAL

HIRDETÉSEKET

a kiadóhivatal mérsékelt árszabás szerint közöl.
Nyilttér garmond soronként 60 fillér.

A kereskedelem.

Közgazdasági téren még mindig ott vagyunk, hogy felnőttek oktatásával kell foglalkoznunk.

Nálunk ugyanis még mindig az a meglehetősen primitív gazdasági felfogás uralkodik, mely a kereskedelemben csak egyszerű és gépies közvetítőt lát a termelő és fogyasztó között és azért a kereskedelmet meddőnek és erkölcstelennek tartja.

Ha ennek a tételnek helyességét vagy helytelenségét kutatjuk, akkor kutatnunk kell, hogy mi tehát a kereskedelem igazi hivatása.

Valóban nem volna más feladata a kereskedőnek, mint az, hogy odaáll a termelő és fogyasztó közé és mindkettőt megsarcolja?

Mert ha csak ebben merülne ki a kereskedelem feladata, ha igazán nem tenne egyebet, mint kisebb-nagyobb haszonért eljuttatná a termelőnek áruját a fogyasztóhoz, akkor meg tudnók érteni, ha gondolkodó emberek ezt a munkát improduktívnek tartják és gondolkodnak azon a problémán, hogy mint lehetne ezt a merőben felesleges intézményt a gazdasági életből kiküszöbölni.

Azonban ez a tétel csak akkor állana meg, ha a gazdasági életben mindig adott és változásnak alá nem eső mennyiségekkel lehetne számolni. Ha mindig ugyanaz a termelés ugyanazzal a fogyasztással, ugyanaz a szükséglet ugyanazzal a ki-

elégítéssel, ugyanaz a kereslet ugyanazzal a kínálattal állana szemben. Más szóval, ha a gazdasági életben nem volna fejlődés és változás.

A termelés változó és fejlődő viszonyait felismerni és felkutatni számára a fogyasztó piacot, a változó és fejlődő szükséglet számára pedig gondoskodni a termelésről: ez a kereskedelem tulajdonképeni igaz hivatása.

A kereskedelemnek ez a működése nemcsak hogy nem improduktív, hanem valóságos mozgató és hajtó ereje a gazdasági életnek.

A termelőt fokozottabb tevékenységre serkenti és egyuttal fogyasztóképességét is növeli. Áruinak érdekében folyton új összeköttetéseket keres, agitál és kapacitál és a fogyasztók igényeit és izlését felismerve, a termelés működését irányítja és befolyásolja.

A gazdasági élet fejlődése a termelés és fogyasztás emelkedésében mutatkozik és ennek az emelkedésnek a kereskedelem a hajtóereje.

Sokat vitatják és sokat kárhoztatják a spekuláció elemét a kereskedelemben. Messze vezetne annak kimutatása, hogy a spekuláció, tulajdonképen alkotóeleme minden önnálló gazdasági tevékenységnek.

Minden gazdasági működés kockázattal kezdődik a többi kevésbé valószínű, de minden körülmények között bizonytalan haszon reményében. Spekulál a gazda, mikor elveti a magot és

megmunkálja a földet, mert hisz a termés a természet kegyelmétől függ. Spekulál az iparos, mikor megnyitja a műhelyét, vagy gyárat, spekulál az orvos, az ügyvéd, mikor éveken tanul, aztán irodát nyit és várja az első klienst, vagy pacienst. Spekulál a képviselő mikor pénzt kockáztat egy bizonytalan mandátumért, spekulál az író is, mikor könyvet és drámát ír, melynek sikere kétes és bizonytalan, sőt még a tudós is spekulál, mikor kísérletezik és kutat új igazságok után, melynek a kutatás pillanatában nemcsak gazdasági, de tudományos értéke is bizonytalan.

Hogy hol vannak a jogos és jogtalan spekulációnak határai, ennek megállapítása a közgazdasági élet egyik legnehezebb problémája.

A realitásnak itt épen olyan szerepe van, mint a vakmerőségnek. Csak két dolog van, ami kárhoztatandó és üldözendő: a másokat megtévesztő tudatlanság vagy rosszhiszeműség.

— **Orvosi díjakról szóló szabályrendelet.** Csongrád vármegye közönsége még az 1899-ik évben alkotott egy szabályrendeletet, a községi orvosok rendelési beteg látogatási, műteti, fuvar és távolsági díjairól. A belügyminiszter ezen a szabályrendeleten több rendbeli módosítást tett, melyek közül, mint közérdekűket kiemeljük a következőket: A látogatási díjak szempontjából nappali és éjjeli idő, továbbá a téli és nyári időszak országszerte egyöntetűen állapítandó meg. Ennek megfelelően a szabályrendelet akként módosítandó, hogy éjjel alatt nyáron az esti 8 órától reggeli 5

A Mindszenti Takarékpénztár ajánlja ügyfeleinek és a n. é. közönségnek

☞ **mérsékelt kamatláb mellett nyújtott váltó-, kötvény-,** ☞

jelzálog- és hosszú lejáratu törlesztéses kölcsöneit

Betáblázásoknál adós semmiféle bélyegilletéket vagy más költséget nem fizet. **Az igazgatóság.**

TARCA.

Elolvadt kincs.

Cerveau mint az egér tipegett végig az Assas-utcán. Amint hivatalából távozott (számítást volt az adóhivatalban,) barátai magukkal hurcolták egy kávéházba. Mintegy három frankot vesztett a dominon. Most sietett mert tapasztalásból tudta, hogy Cerveauné asszony nem szokott tréfálni edé idején.

A ház előtt félelem fogta el. Fél nyolcat ütött a toronyóra. Milyen jelenetet rögtönöz a felesége! Lassan haladt fel a lépcsőn, mert izzadságban fürdött s majd elfult a lélegzete. A második emeleten köhécselest hallott a feje fölött. Felnézett s egy alakot látott a lépcső korlátján kihajolni, gyertyával a kezében s még inkább reszketett

Mindamellet haladt felfelé s mosolygó álca

mögé igyekezett rejteti félelmét. A felesége várta pongyolában a lépcsőfokon. A petroleum-lámpa, melyet a kezében himbált, veszte szűzhöz tette hasonlóvá.

Cerveau már lehajtotta a fejét, előre bele-törődött a szemrehányásokba, a szidalmakba. De nagy meglepetésére az asszonya csak ennyit mondott neki: Végre itt vagy! Türelmetlenül lestelek! . . . És karon fogta: Ha tudnád! Nagy ujságot mondok. Jer csak be.

Bementek a lakásukba. Cerveauné bezárta az ajtót s egyre ismételtette: Mindjárt meglátod! És nevéni kezdett, ideges, szaggatott nevetéssel.

— Nyugtalanná teszesz, Leoine. Mi lelt! — mondta neki Cerveau.

— Halld csak! Roppant különös eset történt velem ezelőtt egy félórával. Te olvastál regényeket?

— Hogyne. Mit akarsz ezzel mondani?

— Nem találsz ki? . . . Próbáld meg csak!

— Elég, mindenre kérlek, ne tégy idegessé!

— Igaz. Ezt senki sem találhatná ki. Nos' amint hazafelé jöttem a Saint-Honoré városrészből, a Champs-Élyséen áthaladva, ime mit találtam.

És a zsebe mélyéből nagynehezen valami fekete duzzadt tárgyat vont elő miközben az arca komoly kifejezést öltött, mintha valami ünnepeles cselekmény következne s a tárgyat a férjének nyújtotta oda olyan mozdulattal mely azt akarta mondani: Ime . . . becsüld meg!

Cerveau mohón elkápta, ide—oda forgatta.

— Ez pénztárca! — mondta.

— Bele . . . nézz bele! — biztatta a felesége.

Cerveau óvatosan kinyitotta. Több csomag papiros tűnt elő belőle.

Mert nem volt elég gyors, az asszony kirántotta az egészet a kezéből: Add ide így ni! És kibontotta a pipirosokat. Érted? Ezek külföldi értékpapírok . . . nem tudom, mi lehet az értékük a mi pénzünkben, de fogadni mernék, hogy szép összeg.

óráig, t é l e n pedig az esti 8 órától reggeli 8 óráig terjedő időt kell érteni. A nyári időszak május hó 1-től augusztus hó 31-ig, a téli időszak szeptember hó 1-től április 30-ig terjed. — Nem járult továbbá a miniszter ahhoz sem, hogy a községi orvosok által végzett műtétek díjazásnál az 1900. évi 13500 B. M. számú orvosi díjszabás vétessék alkalmazásba. Abból ugyanis, hogy a törvény fizetésre képes lakosok gyógykezeléséért a községi s kóorvosoknak járó díjak szabályrendelettel való külön megállapítását rendelte el, világosan következik, hogy a törvényhozás a szóban lévő díjakat a m a g á n orvosokra nézve csupán per ess é v á l t esetekre meghatározott szabályoktól eltérőleg, mérsékeltebb arányban kívánta megszabni. Indokát ez abban találja, hogy a városi és községi orvosok köztisztviselők lévén, az állásukkal járó javadalmazás nemcsak hivatalos teendőkkel és de a legalacsonyabban vannak a szabályrendeletben megállapítva. Kint a tanyán a rendes látogatási díjon felül fuvardíjra kilométerenkint 40 fillér s távolsági díj fejében kilométerenkint nappal 12 fill. éjjel pedig 14 fillért számíthat fel a városi vagy községi orvos.

Ujdonságok.

— **Főszolgabíránk szabadságon.** Mint értesülünk, T a r y István, járásunk érdemes főszolgabírója — megrongált egészségi állapotára tekintettel — a vármegye közgyűlésétől 30 napi szabadságot kért. A vármegye közgyűlése természetesen teljesíti a méltányos kérelmet, mert hiszen életének, egészségének feláldozásával nem is lehet senkit hivatali teendőinek el látására kényszeríteni.

— **Vasuti szálloda Mindszenten.** Ki hitte volna, hogy községünk oly rohamosan fejlődik, hogy vasuti szálloda nélkül talán meg se tudunk lenni. Pedig aki a pénzügyigazgatóságnál elfekvő iratokat áttanulmányozza, az arra a következtetésre jut, hogy a vasuti szálloda létesítése elsőrendű életszükség. Itt van már minden. Nem hiányzik a kényelemhez semmi, csak éppen a vasuti szálloda. Ha majd a minisztériumban a mi sok siralmas kérvényeink mellett megtalálják ezt a véleményt, ugyan mit gondolnak majd felőlünk? Hiszen ez egy előre haladt, boldog község. Nincs egyéb vágya, csak hogy vasuti szállodája legyen. Majd aztán a sok kérésünk közül melyiket teljesítik, talán az utóbbit, mert ez a legkönnyebben teljesíthető, mellékes lévén az, hogy ezáltal mennyi üdvös intézménynek okozunk kárt. Ugy halljuk, az illetékes körök a pénzügyigazgatóságnál előterjesztéssel is kívánnak élni s meg akarják magyarázni, hogy itt ugyan nem életkérdés a vasuti szálloda építése, s a felsőbb hatóságot

fel akarják világosítani, hogy a vasuti szálloda létesítésének mi a titkos célja, mi a káros következménye. Hisszük, hogy ez az előterjesztés nem is fog süket fülekre találni, hiszen az engedélyezett létszám most is több kettővel, a szálloda pedig nem tulsufolt, a már meglévők is képesek elhelyezni az idegen vendégeket. Aki pedig azt gondolná, hogy ennek a kis cikknek személyes éle lenne, sietünk megnyugtani, mert a cikk írója sem szállodát nem akar építeni, sem főszolgabíró nem akar lenni.

— **A mindszenti új patika.** Mindszenten új gyógyszerár felállítását kérelmezte H u b a c s e k Kálmán, Hubacsék Pál szegedi kir. ítélő tábla bíró fia. A vármegye közegészségi bizottsága a kérvény felett akként véleményezett, hogy Mindszenten ez időszert új gyógytár létesítésére nincs szükség.

— **Székely Mihály repülése.** A szentesi lapok híradásai nyomán mi is közöltük, hogy Székely Mihály aviatikus a szentesi alsó csordajáráson repülési produkciókat fog végezni. Élénk figyelemmel kísértük a hír megbízhatóságát s sajnálattal kell most konstatálnunk, hogy ebben a kiválóan nagy élvezetben az idén aligha lesz részünk, mert — mint bennünket értesítenek — a hirtelen beállott nagy hidegre való tekintettel egyelőre elmarad a repülés.

— **Megbüntetett rágalmazó.** L u d r o v a i Tóth István csongrádi lakos azzal gyanúsította meg S ó h l y a Gyulát, Csongrád érdemes főjegyzőjét, hogy a községi közgyűlés tárgysorozatába, annak hivatalos megállapítása után még egy pontot becsempészett. S ó h l y a Gyula, mikor ezt megtudta, rágalmazásért feljelentést tett Ludrovai Tóth István ellen. Az ügyet a napokban tárgyalta a szegedi törvényszék egyik büntető tanácsa s miután Ludrovai Tóth István az ő gyanúsításának igaz voltát a tárgyaláson bizonyítani nem tudta, viszont pedig S ó h l y a Gyula tanúkkal igazolta a vád alapját, — a bíróság Ludrovai Tóth István bűnösnek mondotta ki a rágalmazás vétségében és ezért, — az enyhítő körülménynek figyelembevételével, 50 korona pénzbüntetésre ítélte.

— **Szolgabíró-választás.** A folyó hó 26-án megtartandó vármegyei közgyűlésen kerül betöltés alá az ujonan szervezett III. aljegyzői állás. Hir szerint erre az állásra dr K ö v é r Imre mindszenti szolgabíró pályázott, akinek helyére Szilárdfy István tb. szolgabíró a komoly pályázó. Ugy tudjuk, hogy ezen számítást nem zavarja meg semmi, mert komoly számba menő más pályázó nincs is.

— **Műborral elkövetett kihágás.** Ugy látszik, Mindszent községnek a borellenőrök

megválasztásában szerencsége van. A S o ó s Ádám elköltözése folytán hozzánk került ellenőrző ép oly szakértelemmel teljesíti hivatását, mint elődje. Ennek köszönhető, hogy a szolgabírói hivatal e héten a korcsmárosok borkezelését megvizsgálta s miután úgy találta, hogy van olyan korcsmáros, aki a mustot szalicillel keveri, s a kisutult törkölyre újra vizet öntenek, ellenük a kihágási eljárást megindította, az elközbort pedig vegyelemzés végett a budapesti vegyelemzőintézet felküldte. A vélemény leérkezése után fogja kihágás miatt az elkövető példás büntetését megkapni.

— **Elfogott lélekkufárok.** A „Szentés Vidéké“-ben olvassuk: D é k á n y Imre rendőr, a folyó 15—16-ika közötti éjjel vasúti szolgálata közben jó fogást csinált: akkor tartóztatta le R á c z Lidi mindszenti éjjeli mulatótulajdonost és ennek férjét: D e b r e c e n i Lajost, mikor éppen két leányt, akiknek cselédkönyvét is meghamisították, a 16 éves, szarvasi születésű K ó s a Erzsit és a szintén 16 éves szentesi születésű R i d e g Erzsit akarták előbb Szarvasra, majd onnan Mindszentre vinni, mint eleven szerelmi árút. A vasutnál letartóztatott házaspár nevezetesen R á c z Lidi ellen súlyos vallomást tett a rendőrségen K á s a Erzsir arról, mint kényszerítette veréssel fenyegetéssel, hogy szerelmét áruba bocsássa. A letartóztatottak különben szintén beismerésben vannak s büntőrsaikat: J e n e i Józsefné Pardi Esztert és R e c s k a i Juliannát is letartóztatták.

— **Országos vásár.** Az idei őszi országos vásár a kedvező időjárás mellett igen népes volt. A jószágfelhajtás elég nagy volt s nem hiányzott a vételkedv sem. Az árak türhetők voltak. Aránylag a sovány sertés árában volt némi hanyatlás észlelhető. Egyéb jószágnak meg volt a tisztességes ára, úgy hogy a vevők és eladók egyaránt megelégedettek voltak. Meglehető forgalom is volt a vásárban, ami annak a bizonyosága, hogy takarmányban nincs semmi hiányosság. Az aprójószág-félék ára nagyot csökkent, ami az árpa és kukorica tulmagas árában leli magyarázatát, de a vidéki kofák fokozták itt is az árakat.

— **A ló keheességének elfojtása csalás.** Az állattenyésztés szempontjából igen nagy fontosságú határozatot hozott a kir. Curia. A lókupecek, különösen a cigányok értenek ahhoz, hogy miképpen lehet lóban a keheességet néhány óra tartamára olyan mértékben elfojtani, hogy a szakértő állatorvos sem tudja megállapítani a ló keheességét. Igen gyakori eset, hogy pálínkat adnak lónak. Félliter pálínkatól eláll vagy fél napra a lónak a keheessége. Ez alatt az idő alatt el lehet adni a vásárban a lovat. Persze olyan árban mintha nem volna kehes. Vagy valamivel olcsóbban, hogy mielőbb elkapják. Másnap ujult

— Igen, — igen, — hebegte Cerveau elámultan . . . nagyon furcsa . . . külföldi értékpapírok, igen. És te találd ezt?

— Mondom, a Champs-Elyséesn. Ráhágtam és majd elestem benne.

— Valaki elvesztette.

— Valószínűleg.

— Ha akarod, ebéd után elvisszük a rendőrségre.

— Persze, nem akarom megtartani! — mondta az asszony türelmetlenül.

És asztalhoz ültek egyformán lehangoltan. Az asszony evés közben egy indítványt állott elő:

Morin, a börzeügynök holnap eljön ebédre. Szeretném megtudni tőle, mit érnek ezek a papírok. Talán várhatnák addig a rendőrséggel . . . még mindig lesz időnk rá.

Cerveau sietett előzékeny lenni az asszonya iránt, beleegyezett.

Másnap Morin, amint elmondták neki a történetét, figyelmesen megvizsgálta a papírokat és kijelentette:

— Orosz értékpapírok és osztrák vasuti kötvények. Legalább is negyven ezer frank az értékük.

Negyvenezer frank! Nagyot ugrottak. Egész vagyon, mi! — És tudják, jegyezte meg a börzeügynök, pár év múlva kétszeres értékük lesz . . . Oh, teregettét, ha an a maguk helyében lennének! . . .

Cerveau megbotránkozva szakította őt félbe: — Oh, Morin!

— Utóvégre magának talán igaza van, — felelte a börze-ember. — Nekem nagyon bonyolult dolog a becsléteesség! Aztán kapta a kalapját s nagyon hidegen ott hagyta őket.

Ebéd után a házastársak a rendőrségre mentek, átadták az értékpapírokat és megkönnyebbültén tértek haza, elégtelen önmagukkal. Aztán folyt minden a rendes kerékvágásban s nyolc hónap pörgött le egyhanguan.

A kilencedik közepe táján az asszony sugárzó arccal mondta a férjének:

— Tudod-e. Az imént a rendőrségen jártam tudakozódni. Az értékpapírokat nem reklamálta senki. Még mindig ott vannak.

Mit törődöm vele? — vélte a férj.

— Hogyan! Az a gondunk, hogy ha még négy hónapig sem jelentkezik senki, miután egy éve lesz a letételünk óta az összeg a mienk.

— Lehetséges!

— Hogyne! — és tapsolt örömeiben.

E pillanattól fogva fájdalmas és örökké agasztó volt a létük. Cerveau minden reggel öltözködés közben sóhajtott: Csak ne jelenkeznék a tulajdonos! és minden este a hivatalból hazatérve első kérdése volt: Jelenkezett! A rendőrségen már egész gyűlöletesekké tették magukat folytonos látogatásaikkal. Amint az idő haladt, egyre jobban biztak a gondviselésben

s azon kapták egymást, hogy együtt mondogatták: A mienk lesz!

Éjjel nem aludtak. Felültek az ágyban s égő gyertya mellett légvárakat építettek. Haboztak: földbirtokot vásároljanak-e vagy villát a tengerparton.

Már csak egy hét hiányzott a türelmetlenül várt határidőből, Cerveau beadta a lemondását. Mi szüksége volt most már dolgozni, mikor úgy is gazdag.

Végre jannár 12-én, a boldog, az áldott napon mindketten csinosan kiöltözve a rendőrségre mentek, hol reszkető kézzel vették át a tárcát. Az övék tehát a vagyon. Egyenesen templomba siettek vele, hogy gyertyát gyújtásanak.

Meghívták ebédre Morint, hogy meglepjék és egy kissé meg is alázzák őt.

Ebéd közben nem beszéltek semmiről, aztán a csemegénél nagy szóbösséggel elbeszéltek neki a jó hírt. Cerveau előkereste a tárcát, Morin az asztalra terítette az értékpapírokat, de alig vetette a szemét rájuk.

— Szegény barátaim, — mondta — ezek a papírok hat hónap óta teljesen értéküket veszítették és ma alig kapnak háromszáz frankot értük. Nem figyelmeztettem magukat!

erővel kiüt a keheesség a lovon. A jóhiszemű vevő szaladgálhat aztán Ponciustól Pilátusig, nem lehet segíteni a baján. A keheesség nem szavatossági hiba, a keheesség miatt nem ítélte vissza a bíró a ló árát eddig. Ha vissza ítéli, nem sok haszna van belőle a gazdának. Az eladó kupec rendszerint teljesen vagyontalan, ha meg vagyona van, az eladott ló marhalevelén nem ő szerepelt tulajdonosként hanem valami teljesen vagyontalan ágrólszakadt csavargó. A kir. Curia most kimondotta, hogy a ló keheességének a vevő megkárosítására irányuló mesterséges elfojtás család. A vagyontalan kupecnek nagyon meg fogják ezután gondolni eddig szélében üzött galádságaikat, mert a csalásért büntetés, fogság jár ki. Strohmant is nehezebben kapnak ezután. Ilyenekül leginkább cigányok szerepeltek. A cigány pedig tudvalevőleg nagyon fél a szabadságvesztéstől. Annak a börtön halál. Ez a kuriai határozat azonban csak úgy fogja üdvös hatását éreztetni, ha minden, a ló keheességének elfojtásával üzött család meg lesz torolva. Azok, akiket kehes lóval megcsalnak, ne sajnálják tehát minden esetben a büntető igazságszolgáltatás kezére juttatni a csalókat, ha ez némi fáradságot, költséget és utána járást okoz is, mert csak így lehet a ló keheességével hosszú idők óta büntetlenül üzött manipulációkat teljesen megszüntetni.

— **Elítelt gyilkos.** E hó 17-én mondott ítéletet a szegedi kir. törvényszék, mint esküdt-bíróság Sebők Mihály bűntügyében, aki azzal volt vádolva, hogy Gál Vendel községi pénztárnok fiát a Schenk nővérek üzlete előtt agyonszurta. Az esküdtek igazmondása alapján másfél évi börtönbüntetést szabott ki a bíróság, ami — tekintve azt, hogy egy emberletről van szó, nem is vehető büntetés-számba. A legnagyobb valószínűség szerint ez ügyben új tárgyalás lesz, miután a kir. törvényszék az ügyésznek helyszíni szemle tartására vonatkozó indítványát elutasította. Hir szerint ez okon a Kuria meg fogja semmisíteni az ítéletet, hogy aztán a tiszta tényállás alapján hozhasson egy új esküdtszék új ítéletet.

— **A számár.** Az egyik leggazdagabb püspökség uradalmában történt az alábbi mulatságos eset. A püspök ur óméltósága rendkívül jószívű és kegyes férfi. A környékbeli lakosság áldja és ő jószágát, mert valóban minden alkalommal segíti a szegénysorsuakat. Így megengedte a püspök, hogy télen át az erdejéből hordhassák a fát, a legelőt átengedte a szegények barmainak, egyszóval mindenkin segített, aki segítségére szorult. Van azonban a püspöknek egy jószág-kormányzója, aki nem tudta jószemmel nézni, hogy a lakosság tehenei hol itt, hol ott mennek be a vetésbe, sőt még parkba is. A derék urat felette bosszantotta a dolog. Nemrégiben sétája közben észrevette, hogy valamelyik jámbor parasztember behajtott a szamarát a sarjuba. Ezen már azután kifogyott a keresztyéni türelem a jószágkormányzóból. Dühösen támadt rá a megszeppent parasztra:

— Ez már mégis sok, János, amit maguk csinálnak. Hát hogy tudta maga azt az állatot ide, a sarjuba behajtani? Nem fél a méltóságos urtól?

— A méltóságos ur igen jó hozzánk.
— Igen. A méltóságos ur jó, de én már kifogytam a türelemből. Én már nem tűröm ezt tovább. Mi lesz, ha én elveszem a szamarat?

A János megigazította a szűrít, kivette a pipáját a szájából és megszólalt a világ legártatlanabb hangján:

— Akkor a tekintetes ur az én vőm lesz.

Hulló falevél.

Irni kék már valamit az őszi. Hogy is kezdjem? Ha szezon-költő lennék, úgy kezdeném, hogy mélabúsan kesereg a nap virág hervadásán, levelek hullásán, szomorún dalol a madár szomorúfűz tarlott ágán; elhervad a szirom, tovább én se birom; én is elhervadok, júj de beteg vagyok. Fűtül a szél, az idő már őszre jár és táncol a tányér a borbélyműhelyek előtt.

Ha azt akarnám, hogy modernista dalnoknak tartson a nyájas olvasó, azt is hozzátenném, hogy lilaszínű kód ereszkedik a beteg tájra és

érezem a sorvadó természet földszagu, rothadt lehetétét.

Mit írjak én az őszi?

Amint így tünődöm, feketének csúfolt felmeltáru lélotytyát kavarva Goldnernek, hatalmas trüsszentés ver föl merengésemből. A szomszéd asztalnál vigécek ültek. Egyiknek könyezett a szeme, a másik meg azt mondta: helfogott! Most baba is begotgta!

— Nem most, még a multkor — felelt a könnyes szemű és hozzátette, hogy a fene egye meg ezt a disznó dáthát.

— Nem értem — szolt a másik és egy hatalmas zsebkendőt vont elő.

— Igaza van — felelt a könnyes szemű és elővett két zsebkendőt.

— Könnyű magának. Maga fehéreneműben utazik — fujta az első trombitás, a kontrás pedig mindjárt az üzleti oldaláról fogta fel a helyzetet és szolt:

— Parancsol egy tucatot? A legprimább rumburgi vászon!

Aztán pedig így társalogtak tovább:

— Ki nem állhatom ezt a gyalázatos ősz.

— Maga panaszkodik? Hiszen maga egy Isten, maga nőten ember! Mit szólnak én? Most, hogy eljöttem hazulról, összeveszttem az egész családommal.

— Tán csak nem az ősz volt az oka?

— Éppen az ősz miatt. Képzeld. Szombaton érkezem haza Sárbogárdról. A feleségem azzal fogad, hogy orfeumba kéne menni, egész új attrakciók vannak. Egész héten mindig éjszaka utaztam, nem aludtam egy héten. Most végre az egyszer kialhatnám magamat és most gyereünk az orfeumba!

— És elment?

— Mit csináljak? Miért ne tenném meg a kívánságát? A feleségem kintinően mulatott, én pedig majd hogy elaludtam.

— Móric, te alszol? — szolt a feleségem.

— Ugy látszik, egész héten lumpoltál.

— Ugyan, Berta, hogy mondhatok ilyet? Hiszen olyan fáradt vagyok, mint egy nyugalmazott konflis-ló.

— Nekem ugyan dumálhatsz? — szolt a feleségem és jobb lesz, ha a föld alá sülyedsz. Szégyeld magad!

— Miért szégyeljem magam?

— Miért? Hát oda nézd! Nézd meg a Grünét, micsoda kalapja van annak a majomnak és nézd meg az enyémet. Mi vagyok én amellett az asszony mellett? Egy niemand, egy koldus, pedig annak az ura csak kocsikenőcsben utazik. És nézd meg azokat a butonokat. Na, nézd meg és — sülyedj el!

— Ugyan Berta — szoltam neki — az egész orfeum rajtunk mulat. Otthon is elintézhették a családi ügyeinket.

— No jó — sziszogott a feleségem véstjósloán, aztán föltűnően kacérkodni kezdett egy szekerészkapitánnyal.

— Ne kokettirozz, Berta — mondtam neki. Akinek egy tizenhat éves fia, meg egy tizennégy éves leánya van, az ne flörtöljön!

— Tán neked az is fáj, hogy annak a katonatisztnak tetszem? Más ember örülne, hogy a feleségét bámulják, te pedig egyszer jössz haza egy héten és akkor is haragszol, ha a feleségedet megcsudálják. Ha nem akarod, hogy másnak is tessek, minek viszel orfeumba? . . . Alig vártam, hogy vége legyen az előadásnak és hazaérjünk . . . Mindjárt lefeküdtem, de a feleségem nem hagyott aludni, pedig már leragadtak a szemeim.

— Alszol, te vén lump? Egész héten züllesz és hazajössz nekem aludni? Még csak egy gyöngéd szavad sincs hozzám. Uj őszi kalapra volna szükségem, de te nyugodtan alszol. Te azt nem látod, te vak vagy. Más asszony már

rég prémes őszi kosztümöt visel, én meg a nyári rongyaimban járok.

— Ugyan ne kerepelj, hagyj békén — kérleltem könyörögve — hiszen a tavasszal vettél egy 120 koronás kalapot, miért nem hordod? Utóvégre nem vagyok én Rotschild . . .

— Hahaha! — kacagott a párom — vegyem fel a tavaszi kalapomat ősszel, mikor most keskeny karimájú kalapot visel mindenki plörösökkel és én vegyem föl azt az utálatos kocsikerék-kalapot, hogy kinevessenek?

— Ha nagy a karimája, vágd le a felét . . . vágd le az egészet, vágj le 15 libát és tized a kalapodba mind a tizenötnek a tollait! — kiáltott dühösen — és hagyj aludni!

— Móric! . . . — sikított a nőm és elájult.

Erre berohant a fiam, a Taksony. Csak úgy villogtak a szemei és rám ordított, hogy „mit csináltál az anyámmal?”

— Miért nem ütötte pofon?

— Pofon? . . . Mit gondol, ki az a Taksony? Az egy férfi. Már a második kereskedelmibe jár és olyan férfiasan viselkedik, hogy nem tudok miatta nevelőnőt tartani a Gladisz lányomnak. Multkor is megszökött az angol misszel.

— De visszajött?

— Nű ná! Majd ott maradt volna.

— És meddig jutottak?

— Csak a London szállodáig.

— No hallja!? Ha a Taksony az én fiam volna, hát kitekerném a nyakát.

— Hogy öngyilkos legyen? Nem . . . Nem bántom szegényt. Nagyon érzékeny lelke van ám az én fiának. Látszik, hogy nem ismeri.

. . . A Török-féle elegáns bérhintó előállt s így félbenmaradt az érdekes diskurzus. Az utazók felcihelődtek, én pedig kint vagyok a vízből, mert nem kell már őszi témát izzadnom. Leirtam, amit hallottam és csak annyit teszek hozzá, hogy itt van az ősz, itt van újra, mint ahogy a költő mondja. Aki nő, az siessen keskeny karimájú plörösös tornyos kalapot venni a kedves feleségének; aki pedig nőten, az ne siessen megnősülni. Főképp pedig mindenkinek melegen ajánlom, vigyázzon a dáthájára, mert dáthából lesz az influenza, influenzából a második patika és nem feltétlenül szükséges, hogy az eladott koporsók árából Gulyás ur építse fel Mindszentet az első emeletes házat.

Horváth Antal könyv- és műnyomdája, Mindszent

Sirkoszorukat

a lehető legszebb kivitelben és jutányos áron készít Balázs Lajosné Mindszent.

Meghívó

az „Összetartás Szövetkezet f. a.”

1911. október 29-én d. 3. 3 órakor

a Mindszenti Ipartestület helyiségében tartandó

Rendkívüli közgyűlésére.

NAPIREND:

1) Főszámlók választása.

2) Indítványok.

Mindszent, 1911. október 21-én.

Összetartás Szövetkezet f. a.
igazgatósága.

Fix fizetés és magas jutalék mellett alkalmazunk vidéki ügynököket, sorsjegyek részletfizetésre való eladásához. Havonként elérhető jövedelem 300—600 korona. **Hecht Bankház Részvénytársaság Budapest, Ferenciek-tere 6.** 13—16

Betegeknek legjobb orvosság

a tokajhegyaljai bor, mely egy postacsomaggal (négy üveg) 6, 8 és 10 korona

≡ bárhova bérmentve ≡

Szétküldi:

SZTARECZKY GÉZA
bortermelő

TOLCSVA, Zemplén m.

UNGHVÁRY JÓZSEF
SZŐLŐTELEPÉN ÉS GYÜMÖLCSFA-ISKOLÁJÁBAN
CZEGLÉD (PESTMEGYE)

„ Nagyobb mennyiségű „

nemes-gyümölcsfa-
csemete, boggyógyümölcsűek,
vadoncok, kerti sövények,
sima és gyökeres szőlővesszők

„ stb. kaphatók. „

← Tessék kimerítő árjegyzéket kérni.

VERSENYTÁRGYALÁSI HIRDETMÉNY.

A „Mindszenti Takarékpénztár“ Dobovszky József István szentesi műépítész tervei alapján mintegy 70,000 (hetvenezer) korona költséggel **szék- és bérház építését** határozván el, annak biztosítására nyilvános árlejtést hirdet a következő feltételek mellett:

1. Az árlejtésen részt vehet minden honos vállalkozó, ki a törvényes képesítéssel rendelkezik.
 2. Az építés keresztülvitele egy fővállalkozónak adatik át.
 3. Az 1 koronás bélyeggel ellátott sértetlen, lepecsételt borítékba tett ajánlatok a kitett minta szerint **1911. évi október hó 24-én d. e. 10 óráig** a fenti takarékpénztár igazgatóságánál nyújtandók be.
 4. Későn érkezett, távirati uton tett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.
 5. Az ajánlathoz 5% bántpénz csatolandó.
 6. A részletes feltételek, tervek, költségvetés a fenti takarékpénztár igazgatóságánál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.
 7. A takarékpénztár fentartja magának azon jogot, hogy az ajánlatok közül az árakra való tekintet nélkül szabadon választ.
- Mindszent, (Csongrád m.) 1911. október 8.

Az igazgatóság.

Eladó vendéglő és ház.

Mindszente, a főutcán levő nagyvendéglőmet összes berendezéssel, házzal együtt — más vállalat miatt — örök áron eladom, esetleg haszonbérbe kiadom.

A vendéglő áll: 1 nagyterem, 1 kisterem, 1 söntés, üvegezett folyosó, fásított kerthelyiség, szaléti, fedett kuglizó, 2 tekeasztal (egyik uj); továbbá 6 szoba, 1 téli és 1 nyári konyha, éléskamra, magtár, jégverem (jéggel), istálló, góré, 2 nagy pince, stb, stb.

Saját acetylen világítás!
Vizvezeték a házban!

Komoly vevőknek vagy bérbe venni szándékozókknak szívesen ad bővebb felvilágosítást a tulajdonos

Zánthó Kálmán

vendéglős
MINDSZENT.

—17

Az egész országban minden gazdánál dicséretet és nagy megelégedést aratnak
benzin és nyersolaj
motoros cséplőkészletek!

Minden gazda maga kezelheti, nem kell gépész, sem hatósági engedély.

Rendkívül olcsó és tiszta piac-képes cséplés, már 4 lóerejű gépeknél is, egész a 20 lóerőig

Motorainkkal a községben a házak között az udvarban szabad csépleni.

Szíves figyelmébe! Minden gazda, aki egy motoros cséplőkészlet beszerzésének még csak gondolatával is foglalkozik, kérje egy levelezőlapon képes árjegyzékünket, ingyen és bérmentve küldjük — és abban oly fontos adatokat talál, hogy azonnal mindenben tájékozva lesz.

Bérmentes szállítás az ország minden állomására.

Legújabb megállapított igen előnyös árak és kényelmes feltételek.

Levélcim:

KELLNER ANTAL ÉS FIA, BUDAPEST,

Váci-ut 4.

Strausz és Basch fakereskedése

Kistelek, a Pigniczky-malom mellett

ajánlják dúsan felszerelt raktárukat, hol mindennemű épületfa, bognárfa, asztalosárúk és egyéb építkezési anyagok mindenkor a legjutányosabb árak mellett szerezhetők be.

Szén, tüzifa és koks nagybani és kicsinybeni árusítása.

ETERNIT tetőpala, a mai kor legjobb és legtartósabb tetőlemezeinek kizárólagos elárúsítása :: ::

Új gabona-üzlet!

A MINDSZENTI TAKARÉKPÉNZTÁR R.-T. tudatja úgy a helybeli, mint a közelvidéki nagyérdemű közönséggel, hogy üzletkörében állandósította a **gabona-bevásárlást**.

Vásárol mindennemű gabonát
a legmagasabb napi áron!

Elfogad gabonát **beraktározásra** későbbi leszámolásra s rá megfelelő készpénz-előleget ad.

Előleget ad remélt **termésre** a legmérsékeltebb kamatláb mellett.

Főtörekvése, hogy úgy a helybeli, mint vidéki közönséget a legelőzékenyebben kiszolgálja és bizalmát kiérdemelve.

Fölvilágosítással készséggel szolgál a takarékpénztár vezetősége és a bevásárlással megbízott **Novák Ferenc** ügyvezető.

Magtár és iroda (a régi Grüner-féle) Kertész Mór úr házában van elhelyezve.

Mindszent, 1911. március 1.

A Mindszenti Takarékpénztár r.-t.
igazgatósága.